

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

ŠTEV. (No.) 167.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 28. AVGUSTA — THURSDAY, AUGUST 28, 1930

LETNIK XXXIX.

Krvava gena sovjet. produktov-Hoover neomajno "suh"

STRAHOVITI DOŽIVLJAJI, KI JIH OPISUJE POBEGLI SOVJETSKI KAZNJENEC. — RUSIJA IZVAŽA PRODUKTE, KI JIH PRIDOBIVA S KRVJO SVOJIH SUŽNJEV. — NEČLOVEŠKO DELO IN ZVERINSKE KAZNI.

Helsingfors, Finska. — Po nadčloveških naporih se je posrečilo nekemu Rusu pobegniti iz sovjetske kaznjenjske kolonije no Solovetskih otokih, prekoračiti mejo in pribežati semkam. Na njegovo lastno prošnjo poročilo ne omenja njegovega imena, češ, da bi se zaradi njega znesli sovjeti nad njegovimi domačini, ki so ostali v Rusiji.

Po njegovih izjavah živijo kaznjenci, ki so obsojeni na prisilno delo, pravo peklenko življenje. Zaposlen je bil v gozdovih, kjer so sekali les za izvoz v inozemstvo. Nepretirano rečeno, lepi na vsakem hlopu izvoženega lesa kri sovjetških sužnjev; in da Rusija preplavlja svet s svojim lesom, je vzrok le ta, ker ga lahko daje pod slepo ceno, kajti delo sužnjev je itak skoraj nič ne stane.

Ta ubežnik, 24letni fant, je bil odposlan na kazensko delo v juniju lanskega leta, ko je bil obtožen, in to po nedolžnem, da se udeležuje protirevolucije. V kazenskem taboru, kamor je bil poslan, se je nahajalo že kakih 500 drugih letnikov. Delo, ki so ga morali opravljati, je presegalo vse človeške sile. Pričeli so z delom zjutraj ob petih, in sicer brez vsake hrane. Prva jed, ki so jo dobili, je prišla ob štirih popoldne; obstojala je iz male količine nekakšnega močnika in koščka kruha. Druga jed je bila pozna večerja — ječmenova juha. Mesa niso videli nikdar. Kdor je pod delom omagal, so ga čuvali neusmiljeno pretepali. Poleti je bila v navadi kazen, da so moža slekli in ga privezali k drevesu ter ga pustili tamkaj, da so ga po več ur mučili komarji. Pozimi so jih enako nage po več ur izpostavljali najhujšemu mrazu. S kakim malim možem so si privoščili "šalo", da ga je kak orjaški čuvaj zavil nad glavo in treščil ob tla. Razumljivo je, da med kaznjenci razsajajo razne vrste bolezni. Za to se čuvaji ne zmenijo dosti, razen, ako se jim zdi, da bi se bolezen mogla razširiti na nje same. O zaletih potrebnih zdravil niti govora ni.

Okrog 20 odstotkov kaznjencev je žensk. Te šele uživajo pravi pekeli. Poleg drugih strahot so popolnoma izpostavljene pohotnosti čuvajev. Kateri pa bi imela postati mati, jo še pred časom spravijo spot. Navadno jo vzamejo v gozd in jo ustrelijo, "ko je namerala pobegniti".

Po mnenju ubežnika je skupno kakih milijon takih sužnjev, ki so zaposleni pri sekanju gozdov. To so stroji, s katerimi se bogati "proletarska" sovjetska dežela, v kateri "vlada enakost, pravica in bratstvo".

ŠIRITE AMER. SLOVENEK!

HOOVER ZAGOVARJA PROHIBICIJO

Republikanski vodja hvali Hooverja in njegovo upravo. — Hoover stoji še vedno odločno na stališču, da se mora izvajati prohibicija.

Washington, D. C. — Novi predsednik republikanskega narodnega odbora, S. D. Fess, je imel pretekli ponedeljek po radio govor, s katerim je otvoril republikansko volilno kampanjo. Med svojimi izjavami je nagradil tudi cele gore hvale o Hooverju in o njegovi administraciji, ter je pripomnil, ako bi Hooverja zdaj ne imeli, bi bil gospodarski položaj v deželi še mnogo hujši kakor je. Le njegovemu umnemu vodstvu da se je zahvaliti, da se ni dežela po borznem polum lanskega leta pogrznila v depresijo, ki bi drugače trajala mnogo let.

Kakor vedno, stoji Hoover odločno na suhaškem stališču in je trdno prepričan, da se mora prohibicija izvajati v vsej strogosti. V ta namen je predložil kongresu že mnoga priporočila in imenoval več komisij. Poleg tega je tudi njegova zasluga, da se je sklenila s Kanado pogodba, po kateri se je ta dežela obvezala, da bo ovirala uvoz pijač v Zedinjene države. Pod nobenim pogojem ni tudi v bodoče pripravljen predsednik Hoover, da bi se sklopili kakšni kompromisi v omiljenje prohibicije.

SLOVITI KINO IGRALEC UMRL

Lon Chaney, "mož s tisoč obrazi", podlegel bolezn.

Los Angeles, Cal. — V torek je po dolgi borbi za življenje podlegel v tukajšnji bolnišnici v 47. letu starosti znameniti ameriški filmski igralec Lon Chaney. Bolehal je že od začetka tega leta, sredi avgusta se mu je bolezen poslabšala tako, da je moral dobiti dve transfuziji krvi, a tudi to mu ni moglo več pomagati.

Tega igralca pozna vsakdo, kdor je količkaj obiskoval kino-gledališča. Znamenit je zlasti na svoji umetnosti, izpreminjati svoj obraz s pomočjo maskiranja, tako, da so mu dali ime "mož s tisoč obrazi". Do svojega slavnega imena je prišel popolnoma po svojih lastnih pridnostih. Že kot mlad deček je bil zaposlen na odrih pri postavljanju kulis; tamkaj je dobro opazoval kretnje igralcev in se je nato sam uril v njih.

Pogled na letališče Curtiss-Reynolds v Chicagi, ki je središče zračnih tekem, ki se vrše tekom tega tedna in pri katerih je udeleženi na sto in sto aeroplanov iz Amerike, kakor tudi iz inozemstva.

KONVENCIJA K. S. K. J. KONČANA

Mr. Frank Opeka, občeznani in ugledni rojak iz Waukegana, izvoljen predsednikom K.S.K. Jednote. — Prihodnja konvencija se vrši v Indianapolisu.

Waukegan, Ill. — Konvencija se je končala s preurejenjem pravil v torek popoldne, nakar se je rešilo še par raznih vprašanj in zbornica je prešla na volitev odbora. Kakor smo zvedeli potom telefonskega poročila, je izvoljen sledeči odbor za prihodnja štiri leta:

Predsednik: Frank Opeka, Waukegan, Ill.
Podpredsednik: John Germ, Pueblo, Colo.
II. podpredsednica: Mary Hočevar, Cleveland, O.
Tajnik: Jozef Zalar, Joliet, Ills.

Pomožni tajnik: Steve Vertin, Joliet, Ill.
Blagajnik: Louis Železnikar, Chicago, Ill.

Duhovni vodja: Rev. John Plevnik, Joliet, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. M. F. Oman, Cleveland, O.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni sledeči:

Predsednik: Martin Shukle, Eveleth, Minn.
II. nadzornica: Mrs. L. Likovich, So. Chicago, Ill.

III. nadzornik: Frank Lokar, Pittsburgh, Pa.
IV. nadzornik: Frank Frančič, Milwaukee, Wis.

V. nadzornik: George Brincoe, Eveleth, Minn.
V finančni odbor so bili izvoljeni:

John Zulich, Cleveland, O., Frank Gospodarich, Rockdale, Ill., in Rudolf G. Rudman, Wilkinsburgh, Pa.

V porotni odbor so bili izvoljeni:

Predsednik: John Dečman, Forest City, Pa.; II. Mrs. Agnes Gorišek, Pittsburgh, Pa.; III. Joseph Russ, Pueblo, Colorado; IV. Wm. Kompere, So

KRIŽEM SVETA USPEŠNA REVOLUCIJA V PERU

— London, Anglija. — Dva bivša angleška vojaška častnika sta se z malim avtomobilom podala na dolgo pot okrog sveta. Pot bo dolga okrog 25 tisoč milj in jo nameravata napraviti v približno 5 mesecih.

Perth, Avstralija. — Zdravje avstralskega min. predsednika se je toliko zboljšalo, da se je pretekli ponedeljek lahko vkrcal na ladjo, namenjen v London h konferenci dežel britanskega imperija.

— Genova, Švica. — Odbor lige narodov je ostro obsodil angleško upravo v Palestini, češ, da je s svojo malomarnostjo povzročila poboje lani v avgustu in da je ona odgovorna za 200 žrtev, ki so padle.

— Lima, O. — Dve službi bodo imeli odslej ognjegasci v tem mestu. Ker mesto ne zmora stroškov, da bi plačevalo policiste in ognjegasce, so se slednji priglasili, da bodo istočasno ognjegasci in policisti, kjer se jih bo potrebovalo.

— Chicago, Ill. — Plesom v dosedaj modernem "jazz" tempu je odzvonilo. To so ugotovili plesni učitelji, zbrani v tem mestu iz vse dežele, in naznanjajo, da bo letos zopet prišel v modo valček, ki bo podoben staremu, le da bo bolj izgleden in bolj umetniški.

NA ZAPADU SE POTIJO

Los Angeles, Cal. — Dočim vlada po osrednjem zapadu že več časa prijetno hladno vreme, je v ponedeljek tukaj pritisnila strahovita vročina, ki je tekoma par ur pognala živo srebro od 69 na 95, 100 in še več stopinj. Vremenoslovci prerokujejo, da bo ta vročina trajala več dni.

Chicago, Ill.; V. John R. Sterbentz, Laurium, Mich.

Urednik Glasila: Ivan Zupan, Cleveland, O.
Prihodnja konvencija se vrši v Indianapolis, Indiana. Glede konvencije je bila huda borba med Chicago in Milwaukee, a pri končni ožji volitvi je odnesel zmago Indianapolis.

Iz Jugoslavije.

UBOJ PRI SV. LENARTU V SLOVENSKIH GORICAH. — SKRB ZA BOLNE DELAVCE. — STARE NAJDBE. — KOROŠKI SLOVENCİ LJUBLJANSKEMU ŠKOFU. — SMRTNA KOŠA IN DRUGO.

Nesrečen konec kvartanja.

Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so kvartali živinski mešetar Janez Slaček iz Radehove, Franc Šumandl, posestnik iz Zgornjih Žerjave ter živinski trgovec Gvid. Najprej so kvartali v Bohlovi gostilni. Sredi igre so se nenadoma sporekli in spoprijeli. Prav za prav nikdo ne ve, kako se je to zgodilo. Nenadoma se je Slaček po spopadu zrušil na tla in izdihnil. Iz prerezane žile na levi vratni strani je curljala kri. Šumandl se je nato v spremstvu gostilničarja Lešnika podal na orožniško postajo, kjer se je prijavil. Šumandl zatrjuje, da je Slaček prinesel iz kuhinje kuhinjski nož, hoteč ga zabosti, nakar mu je on nož izvil in mu v silobranu prizadel rano. Zadeva se bo razjasnila pri mariborskem okrožnem sodišču.

Dar koroških Slovencev ljubljanskemu škofu.

Posebna deputacija koroških Slovencev je obiskala novega ljubljanskega škofa dr. Gregor Rožmana, kateremu je poklonila dar koroških Slovencev — zlat škofovski križec.

Silen vihar nad Osijekom.

Osijek, 8. avg. — Snoci je razsajalo v okolici Osijeka, zlasti nad Valpovom hudo neurje. Med nevihto je padala toča, pozneje pa je nastal tak vihar, da je ruval drevje, odnašal strehe in porušil celo nekaj stavb.

Okrevališče za delavce na Bledu.

Bled, 7. avg. — Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani se pogaja za nakup vile "Jan" na Bledu, kjer namerava urediti moderno okrevališče. Ta vila je bila do vojne last tedanjega ruskega poslanika v Rimu, ob izbruhu vojne pa so jo avstrijska oblastva zaplenila in prodala.

Zračni transport kvasa v Jugoslavijo.

Tvornice za kvas v Plznu so sklenile, da bodo v bodoče zaradi hitrejšega prevoza izvažale kvas v Jugoslavijo z letali. Prevoz z železnico traja 60 ur, dočim znaša prevoz z letali rednih linij le 24 ur.

Odkritje spominske bazilike.

V Brezi pri Visokem v Bosni so te dni odkrili ruševine starinske bazilike. Dolga je 27, a široka 10 metrov. Odkopani so bili kameniti stebri z glavicami, kameniti svetilniki in kip angela, izklesan iz kamna. Odkopavanje vodi sarajevski muzej.

Belgrajska telefonska centrala bo imela 7000 abonentov.

Minister za javna dela je sklenil s tvrdko Siemens in

Halske pogodbo za novo avtomatsko telefonsko centralo v Belgradu. Centrala, ki je najnovejšega sistema, bo imela zveze za 7000 abonentov.

Smrtna kosa.

V Nadlesku pri Starem trgu je umrl Jožef Škrabec, dolgoletni župan in ustanovitelj Kmetijske hranilnice. — V Rečici ob Paki je umrl lesni trgovec in posestnik Josip Peklav, star 70 let. — V Št. Vidu pri Stični je umrla Marija Balentin (Fajdigova teta), stara 88 let. — V Mariboru je umrla Elizabeta Lešnik, vdova po višjem davčnem upravitelju, stara 68 let.

Cerkven jubilej.

V ponedeljek, 11. avg. je poteklo 30 let, kar je bila dograjena in odkar je pokojni škof dr. Napotnik blagoslovil mariborsko franciškansko cerkev, baziliko Matere milosti. Župnija je jubilej primerno proslavila.

Nesreča na kolodvoru v Celju.

Marija Belina, 39letna žena delavca iz Gaberja se je hotela peljati z osebnim vlakom proti Mariboru. V naglici je stopila v ljubljanski vlak in pomoto zapazila šele, ko se je začel vlak že pomikati in je, ko je vlak že precej hitro vozil, skočila doli. Zračni pritisk jo je pa vrgel, da je tako nesrečno padla, da si je prebila lobanjo in si pretresla možgane.

Nesreča pri delu.

Zidar Velkavrh Franc, doma iz Cerklj, je pri zidavi nekega poslopja v Cerkljah o mahnil z odra in padel 10 m v globočino. Ponesrečenca, ki je zadobil pri tem notranje poškodbe, so prepeljali v bolnico.

Nezgoda.

V tovarni "Prometna" d. d. v Bistrici pri Limbušu, je padel kos ostrega železa na noge delavcu, 24letnemu Vladimirju Ogrizoviču in ga hudo poškodoval na levi nogi.

Velik naliiv v Ljubljani s točo.

V torek, 5. avg. okoli 10. ponoči je pričelo deževati. Naliiv je trajal dobre pol ure. Silovitejši naliiv je pa bil okoli 2. ponoči. Takrat je ta naliiv v jugozapadnem delu mesta spremeljala tudi toča, ki je po njivah napravila precejšnjo škodo, ker je osobito močno oklestila salato.

Črnuče.

V Jerkotovi tovarni za opeko zelo pridno delajo. Črnučani so prav zadovoljni, da jim je pri obratovanju dovoljena uporaba električnega toka iz ljubljanske elektrarne. Veliko delavcev najde sedaj tam za služka.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevoj po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izhaja in tiskar EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon: CANAL 0098

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 0098

POZOR. — Številka poleg našega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Amerikanski boljševizem

II.

Namenoma sem rabil ta izraz, ker se amerikanski boljševizem razločuje od ruskega vsaj pri vzrokih, če se pojavlja. Ti vzroki se jasno prikažejo, ako zasledujemo prizadevanje sedanje amerikanske javnosti pri zaprečevanju propagande za ruski boljševizem.

Tu imamo nasvet starega Elihu Roota. Mož drugače ni napačen, tu pa ga je očitno razsodnost in razboritost zapustila.

Elihu Root nasvetuje, naj se za pobijanje ustanovi močna federalna policija. Oblika je seve malo drugačna, dasi je bistvo isto. Policija je malo ominozen izraz, bolj prikladen je izraz "zakon". Treba je, tako nekako je Rootov nasvet, posebnega zakona zoper propagando in boljševizem. Ampak Root sam se ne more iznebiti vtisa, da bi utegnil biti tak zakon zoper ustavo. Ni prav nič treba, da se tega mož boji, ker tak zakon bi bil povsem protustaven, in Root sam svoje razlog, ko meni v pismu, da nimamo take federalne policije in je na državah glasom njih ustav, da skrbijo za policijsko avtoriteto.

S tem pade vse v vodo. Nevarnost je tudi pri obstoječi nevarnosti. Jefferson je nekoč rekel, da moramo za zaupanjem gledati na vlado. Vse prav, ako je vlada taka, da opravičuje zaupanje in ga zasluži. Kakor pa zdaj razmere pri nas stojijo, bi kak policijski zakon zoper boljševizem prinesel le drugi boljševizem, ki ni dosti boljši ali slabši od pravega. Tak policijski zakon bi preplaval države z neko soldatesko, ki bi bila pod poveljstvom neklih političnih satrapov v Washingtonu, kjer so se sami postavili na čelo, in posamezne države bi bile takoj na stopnji od zgoraj vladanih provinc. To bi bil prvi c. kr. (cesarski kraljevski) boljševizem, kakor se je izrazil glasil še v stari Avstriji.

S policijo in policijskim zakonom ni nič. Kaj potem? Treba je zelo resnega in vestnega preudarka. Ni ves nemir od kake propagande, ker propaganda je mogoča šele, ko nastane med masami nemir, so mase za propagando pripravne in zrele. Tla za boljševizem so pri nas postala ugodna, in zato uspeva propaganda. Ako se polasti mas ekonomski nemir, pride do nezadovoljnosti, izbruhov, pritožb, nikakor ne gre, da se vtaknejo taki nemirneži v ječe, ko so postali nemirni radi razmer. Razmere so pahnille mnoge v pomanjkanje, lakoto, stradanje, nezadovoljnost, recimo v neko boljševiško razpoloženje. Policija tega ne more odpraviti, pa se lahko mnogo odpravi, ako se izpremenijo take razmere, se odpravi krivica, tiranstvo, odiranje, izkoriščanje, izžemanje, ki dela ves industrijski in socialni nemir.

Komunizem ne more dati pravice, vsakemu, kar mu gre, dasi se na zunaj s tem ponaša in tako svečano obljubuje. Stalin se je vrlo pohvalil, koliko je komunizem storil v teku trinajstih let, ampak to, kar je storil za pravico, je vrlo klaverno, in stalno ne more prinesiti splošne zadovoljnosti, ker je zgrešen v svojem bistvu sedanjega pojmovanja. Kjer je med masami nemir, ker ni pravice, ne more priti do stalne odpmoči, ako bi se tudi vpeljal ekonomski boljševizem ali komu-

nizem. Leon XIII. je vladam pokazal, kaj je njih dolžnost. Zal, da se delavska enciklika praši neke na polici, niti vlade se za njo ne zmenijo, niti delavstvo, eden vleče sem, drugi tja. Sveta in neizprosna dolžnost vsake prave vlade je, da skrbi za pravico in pravičnost, ako neke korporacije grabijo in izžemajo in odirajo, ako tlačijo delavstvo in mu ne dajo niti za potrebno žitje, da naredijo več dobička zase, in vladna dolžnost je, da stopi na prste velikim lastnikom, ko ne poznajo pravice. Pravičnost se mora uveljaviti, potem bo od sebe izginil vsak nemir, in bo propagandi odvzeta vsaka podlaga. S kako policijo pa se ne bo opravilo prav ničesar.

O DELAVSKIH RAZMERAH V LA SALLE

La Salle, Ill.

Po zadnji premogarski stavki v tukajšnjem okolišu, pri kateri je igral znani vodja Lewis dokaj čudno ulogo, tako, da so se vrste premogarjev opredelile na vse mogoče skupine, so delavske razmere pod ničlo. Nekateri največji premogorovi stojijo zaprti in je malo upanja, da bi jih kaj kmalu ali pa sploh kedaj odprli. To je vzelo seveda premmnogim vsakdanji zaslužek, med temi je prizadetih tudi več naših slovenskih premogarjev, ki so delali po več let, nekateri celo 20 in 25 let v majnah, drugi pa so morali prijeti za druga dela zunaj. To je vzelo seveda premmnogim vsakdanji zaslužek, med temi je prizadetih tudi več naših slovenskih premogarjev, ki so delali po več let, nekateri celo 20 in 25 let v majnah, drugi pa so morali prijeti za druga dela zunaj. To je vzelo seveda premmnogim vsakdanji zaslužek, med temi je prizadetih tudi več naših slovenskih premogarjev, ki so delali po več let, nekateri celo 20 in 25 let v majnah, drugi pa so morali prijeti za druga dela zunaj.

V tovarnah, kot cementovnah, cinkovnah etc. so zadnje čase delali bolj počasi, veliko ljudi niso zaposlovali, in tisti, ki so delali, so zaslužili komaj za kruh. Delavce se tukaj zelo slabšo plačuje. Srečen je, kdor zasluži sedaj \$3.00 stalno na dan. Po največ plačujejo navadne delavce od 25 do 35 centov na uro. Le na gotovih prostorih po tovarnah zaslužijo malo več ali pa, če je kdo kak mehanik. Mladina je po večini zaposlena v tovarni za ure v Peru. Tam dela več tisoč ljudi, po večini mladi. Zaposlujejo radi mlada dekleta, ki delajo na raznih strojih. — Delo je lahko, pa tudi plača ne velika. Za starejšega človeka pa ni upanja, da bi dobil delo v tej tovarni. Tu najemajo le mlade moči, da jih takoj v mladih letih vzgojijo zase.

Industrijska depresija je našemu mestu hudo prizadela. Hudo se pozna zlasti na polju trgovine. Ni več tistega prometa, kakor je bil in vse je v nekem zastoju. Stavbinska dela, ki jih je bilo včasih precej, so letošnje leto bila v primeri s prejšnjimi leti zelo redka. Znamenje, da ni denarja in zato tudi ljudje ne morejo graditi.

Kakor kaže, se bodo pa delavske razmere v tej okolici še visoko vsoto, da do jutri stari pijavki vrže v žrelo? Spomnil se je svoje Florence — da, ona mu mora pomagati. Saj ni treba bog ve kaj — samo da bi mu za nekaj dni posodila dragoceni nakit, ki ji ga je bil kupil zadnjič. Gotovo bo prišel še čas, ko ji bo lahko tisočkrat povrnil to uslugo. Toda mladi Yale se je motil. Ko je Florence zaprosil, se ji je nenadoma začelo muditi, ni ga utegnita poslušati do konca in je morala k vaji, prav hladno se je pošlovila od njega in je samo služkinji naročila, naj ga spremi do vrat. Torej takšna je bila njena ljubezen? Je vso pot tuhtal Morris, takole sem se zmotil nad njo. In ko je obupan pritalvko do doma, si ni upal očetu pod oči, izognil se je večerji, češ da je nekaj bolan, šel v svojo sobo, vzel iz omare steklenico whiskeya, si natočil in v dušku izpil, potem pa je legel na

gasnili in preparacija, ki se kuha in topi, se strdi in peči so nekako uničene. Treba bi bilo celih devet mesecev časa, da bi se ruda dobila ven in pripravilo peči za zopetni obrat. Zato pomeni, ako se delavci takoj ne vrnejo na delo in to prepričijo, da bo tovarna stala zaprta najmanj za leto dni. Seveda je to neprijetna vest za vsakega. A vendar družba naj bi pristala vsaj delno na zahteve delavcev. — Tako dopoldne istega dne je posetila urad družbe delegacija delavcev ter stavila svoje pogoje, da se delavcem vrne stara, dosedanja plača, ki je že itak nizka. Družba pa vztraja pri svojem sklepu in obljublja stvar urediti, kakor hitro ji bodo dovoljevale razmere, dokler pa to ni mogoče. Delavci so pristali na zahtevo družbe, da se naj potrebni delavci vrnejo na delo takoj, dokler peči ne ugasnejo, in kakor se čuje, je kakih 50 delavcev, ki so zaposleni pri pečeh, se vrnilo v soboto jutro na delo. Med tem pa so pogajanja, katerih rezultati pa do danes, ko to pišem, še niso znani. Kakor hitro mi bo znano, kako se bodo končno odločili v tem oziru, bom poročal.

Vsi prebivalci tega mesta so se prestrašili tega dogodka. Mesto je po zadnji premogarski stavki res prizadeto, kakor sem že omenil. Zdaj naj bi zaprli še to tovarno; to bi pomenilo tudi v gospodarskem oziru hud udarec za trgovino in vse. Na drugi strani pa, ako družba zmaga in ostane v veljavi njen sklep, bo pomenilo za delavce in trgovino vseeno hud udarec. Mesečni zaslužek delavcev te tovarne je znašal nekaj nad \$100,000.00. Ako je temu tako, bo družba odtrgala od delavskih ust in od delavskih družin, katerih očetje garajo za njo, nič manj kakor \$20,000.00 na mesec. In to pomeni mnogo. Take čase torej preživlja delavstvo v tem mestu. Od ene postaje trpljenja gre do druge. Poročevalec.

BOLEZEN IN DRUGO IZ CLEVELANDA

Cleveland, O. Da je bolezen v resnici najhujša nesreča za človeštvo, je to vsakemu znano. Nikdar pa še ni bil svet obložen s tolikimi boleznimi, kakor ravno sedaj v dobi skoro največjih učenjakov. — Dragi bralec boš morvda rekel, da to ni res, da si v časopisju čital, da ljudje sedaj dalj žive kakor so živeli, ker je zdravniška veda napredovala. Jaz pa trdim, da je vedno več bolzni in vedno več trpečega ljudstva na tem svetu, katerega tudi najboljša zdravniška veda ne odpravi. Imamo razne notranje duševne bolezni, ki jim zdravnik ne ve zdravila in radi katerih se največ samomorov izvrši. Mi po veli-

ženejo z vodo, kakor so že to napravili, kaj je za to, saj je še solnce toplo. Zalostni prizori, kaj ne? Ako kdo želi, da se kaj delne v list o njem, naj pride k meni na stanovanje. Ravno tak tisti, ki želi ponoviti naročnino, naj tudi pride na moje stanovanje na 14701 Thames Ave., Collinwood, O. Pozdrav vsem! A. Jaksetič.

KADAR HITIJO SPOMINI V DOMOVINO

Collinwood, O. Danes, ko to pišem, je ravno praznik Matere Božje. Oprostite, ne morem se zdržati ginjenja, ko se domislim in današnji praznik v domovini, kjer smo bili rojeni. Čudno mehko mi prihaja v dušo in najbližje so solze. Zakaj tako? Se vprašujem. In odgovor mi sili, da pripoznam, da zato, ker smo se tam počutili veliko bolj srečne in zadovoljne. Komaj smo pričakovali, da smo vrgli poljsko orodje v stran in z radostjo v srcu poslušali prelepo pritrkavanje v zvoniku. Zavriskal bi bil rad ob takih prilikah. Jutri bo praznik... Naše čiste kmečke duše so se radovali. Otroško zaupanje smo imeli v Boga in Marijo, zato smo živeli v prostosti in strahu božjem. Prosilni smo Boga vsakdanjega kruha. — Smo li bili lačni? — Da, lačni smo bili večkrat, toda — zdravi. Pojedli smo za res smešno veliko skledo vsaki dan trikrat. Zajemali smo po bratsko vsi iz ene sklede. Žilice smo imeli zelo velike in vendar smo pazili, da je vsak zajemal "zvrhano žlico" žgančev in zelja. To je bila v naših krajih narodna jed. Kdo bi si mogel predstavljati pravega kmetu v bistriški okolici pri žužini brez koruznih žgančev in zelja. V jeseni smo naribali po 2 do 3 velike čebre (kadi) zeljnatah glav. Po cele ure smo ga "peštali" (tlačili). — Kdor ga je tlačil, ni smel nič jesti kruha takrat, ker ako pašed kaka mrvice v zelje, se lahko spridi. Gospodinje so hodi- le vedrega obraza gledat, kakno napravili "macafuzelne". Veste, to se pravi tako, da se prava in fino zriblje — nekoliko mersa in ga zavijete v pero od zelja ter daste kuhat. Mi smo to hudo obražali. — Pripetilo se je, da je naš sosed najel za hlapec nekega Hrvatca. Pa ga je vprašal sosed, kaj kuha gospodinja. Hlapec pa s povese- no glavo odgovori: zelje in polento, — polento in zelje. — Bog daj, da bi kuhala na vse. Ive pač še ni znal, da se naši kmetje norčujejo iz takega, ki ne je polente in zelja. No, pa smo bili kljub temu zdravi in veseli, na operaciji ni šel nobeden. Po navadi na Krasu ljudje umrejo vsled bolezni. Tista narodna hrana.

(Dalej na 5. strani.)

Alexander Castell: SMRT POD GILJOTINO

"In to je vaša zadnja beseda?" "Da, moja zadnja beseda. In da vam še enkrat povem: če mi do jutri ne naštejete denarja, bodo menice s ponarejenim podpisom vašega očeta poromale na policijo." Jan Norrel, stari skopuh in krvoželjni denarni dobrotnik lahkomišelnine mladine v mestu, je z grozečim poudarkom izgovarjal besedo za besedo in iznad štčipalnika, ki se mu je zibal na koncu nosu sredi zariplo rdečega obraza, so njegove oči kakor noži prebadali mladega Morrisa Yalea, ki je stal pred njim, edinega sina starega Yalea, ki je trdno Yale, Darrick - at Yale v dolgih letih trdega dela dvignil do svetovnega življenja. Bil je od mladih nog vajen očetovega bogastva, njegova dobra, bolelna mati ga je ljubila in gojila kakor kakega majhnega boga in nikoli ni imel prilike okusiti, kaj je delo. Z mladimi ljudmi, ki so bili lahkomišelnini in iz bogatih družin kakor on, je zabijal dneve na sportnih igriščih in noči po barjih in zabaviščih in razmetaval denar. Nazadnje pa mu je prav ob času, ko se je zapletel v ljubezen s kabaretno plesalko Florenco, začel oče krajšati dnevni budžet. Bilo je med njima nekaj, čemur je Morris dejal ljubezen, Florenci pa je vendarle neprestano terjala od njega denar. In da ne bi zapravil ljubezni te najlepše izmed žen, je Morris začel ponarejati menice svojega očeta, ki mu jih je Jan Norrel izplačeval za visoke obresti.

divan in začel čitati večerni list, ki je čez vso prvo stran z debelimi črkami javljal vest, da bo jutri na vse zgodaj na dvorišču jetnišnice giljotiniran morilec Chester Dick, ki je ubil svojo ženo, da bi se polastil visoke zavarovalnine. Z naslado je Morris čital ves članek od konca do kraja in med branjem je v njem čezdalje jasnejša postajala misel: Jaz moram Norrela ubiti, jaz ga moram še nocoj ubiti, nobenega drugega izhoda ni. Ena sama misel mu je gorela pred očmi: moram ga ubiti, samo tako se lahko rešim sam in rešim tisoč mladih ljudi, ki jih Norrel prav tako davi kakor mene. Počasi mu je večernik zdrsnil iz rok. Skozl temno jesensko noč se je Morris vlekkel po drevoredu do hiše, kjer je bil Norrel doma. Postal je, opazoval je nekaj časa okrog sebe, potem pa

se je z rokami oprjel mrzle, železne ograje in se pognal čez njo. V pritličju hiše je bilo eno okno odprto in v sobi je gorela luč. Morris je vedel: to je njegova delovna soba. Tih, sapo zadrževaje je se povzpelo v okno. Čez trenutek je stal za zastorom in je gledal prostor pred seboj: stari Norrel je s hrbotom proti oknu sedel za mizom in štel denar; človek, ki je mislil njega naslednji dan suniti v prepad, je nič hudega sluteč izgubljen sedel pred njim in z desnico z miže sipal novce v levo dlan, da je prijetno zvenelo, in štel: dva in šestdeset, tri in šestdeset... Morris je počasi stopil bliže. Na njegovi desni je na podstavku, črnem, kakor da bi bil iz ebenovine, stal majhen bronast kip boža Merkurja. Morris je revolver, ki ga je že tiščal v roki, potisnil v žep, se gel po težkem kipu, ga tiho

dvignil z obema rokama in ga zviskalo treščil staremu skopuhu v glavo. Stari Norrel se je zgrudil brez glasu, iz njegovih rok so se novci zakotalili po tleh. Zvenel denarja je Morrisa preplašil, planil je v okno, preskočil ograjo in bežal proti mestu. Od groze in bega ga je obilaval znoj, srce mu je tolklo, kakor da mu zdaj razpoči, strah v glavo ga je dušil. Ustavil je prvi avtotaksi, ki se je pripeljal po cesti, sunil svojo adresu iz sebe in se sesedel v voz. Šofer ga je začudeno pogledal in poglgnal... Ko se je drugo jutro razvedelo o umoru, se je sofer spomnil svojega nočnega potnika in je to srečanje javil policiji. Konec prih.)

Sram jih je. — Prvi: Zakaj nosijo ženske take klobuke, da jim zakrivajo oči? — Drugi: Zato, ker jih je sram, ko imajo tako kratka krila.

RAZBOJNIŠTVA V KINI

Zopet se obrača pozornost velesil na kitajske zadeve. Zopet se pričinja na Kitajskem nova igra, ki bi mogla v občutnejši meri zadeti interese svetovnih velesil in drugih držav, katerih trgovina sega v veliko področje vzhodne Azije.

Če pravimo nova igra, pravzaprav ni povsem točna označba, zakaj na Kitajskem se je v teku sedaj skoro dvajsetletnih notranjih vojn že tolikokrat pričela kaka akcija znova, da je postala že davno faza vedno na isti način se pojavljajoče igre. Kolikokrat je bilo, kakor lani, že videti, da so domači boji končani in da je država končno dobila močno enotno oblast, pa se je vselej konsolidacija znova podrla. Tudi to pot se je podrla, pa še temeljito, in danes je Kitajska zopet v stari anarhiji, le s tem razločkom, da so zopet močnejše prizadele inozemski interese, je vzpodbudilo svet na pokor. Saj drugače zre vse že apatično na večne kitajske zmede.

Na Kitajskem so znova nastopili komunisti. Niso novi tamkaj, posebno pa ne politično. V dobi, ko je nacionalistična stranka pričela svoj zmagoviti pohod iz Kantona proti severu, so igrali komunisti v njej važno vlogo. To so bili dobro izsolani ali vsaj dobro poučeni komunisti, zakaj svojo ofenzivo so koncentrirali s posebnim poudarkom zoper vnanje sile, ošobito zoper Anglijo. Ali prosto se vendarle niso mogli razmahniti in vrh tega jih je kmalu vrgel iz stranke in iz armade Čang-kaišek, vodja sedanje vlade v Nankingu. Udarec je zadel tudi boljševoški emisarji, ki jih ni bilo malo v tedanjem kantonskem pokretu in ki so očitno zelo dobro vršili svoj posel.

Odšel nekaj časa o kitajskih komunistih ni bilo mnogo slišati. Poizkušali so sicer z akcijo v Kantonu, pa se jim ni hotelo prav posrečiti. Nenadoma pa so se pojavili v srednji Kitajski ter pričeli z veliko silovitostjo ogrožati bogata mesta ob spodnjem Jangtsekiangu, kjer je poglobljena ekonomska arterija sodobne Kine. Premalo je prispelo do nas poročil, da bi mogli sklepati, koliko je zveze med nekdanjimi kantonskimi komunisti in njihovimi sedanjimi brati po imenu; tudi ni mogoče dognati, na kak način se je formirala komunistična vojska. Pač pa so poročali že pred obilo časa, da se pojavljajo v bližini predelov, kjer sedaj operirajo komunistične trupe, čete razbojnikov, odbeglih vojakov in obubožanih kmetov, ki se zbirajo v majhne armade okrog 10.000 mož in gospodarijo po svoje. Naj je že vodstvo komunistične vojske, ki sedaj nastopa, kakršnokoli, — eno je gotovo: v njihovih vrstah je nedvomno mnogo elementov, ki jih vabi pred vsem čisto oseben interes na boj zoper bogataše, domače in inozemske. Tako smemo vsaj sklepati po hudih stvareh, ki so jih zagrešili "komunisti", ko so zavzeli mesto Čangša.

Sicer pa je treba priznati, da so tla za komunistično ali anarhistično akcijo na Kitajskem dobro pognojena. Brez-

končna državljanska vojna, splošna nesigurnost z najabsurdnejšimi stopnjami, popularno razbojnikovanje, demoralizacija brez konca in kraja. Poročila naglašajo, da prestopajo nacionalistične vojaške čete na komunistično stran. Take novice moremo kar lepo verjeti, kajti ne smemo pozabiti, da kitajskim generalom za vzdrževanje vojsk vedno manjka denarja, ki ga naberejo od bogatih trgovcev in bank potom kontribucije. Kakor pričajo ropi in tatvine pri zavzetju Čangsa, pa se v komunistični vojski lažje pride do zaslužka in v taki vojski služiti je za kitajskega vojaka bolj vabljivo, nego pod zastavami Čang-kaišeka in drugih sličnih generalov. Zato se ni treba čuditi, če bodo tudi za naprej vojaki s sovražnih front pristopali na komunistično stran. Seveda pa bo vojska, zbrana na ta način pod komunističnimi zastavami, vse prej nego disciplinirana armada, sposobna da se meri z dobro organiziranimi rednimi vojskami. Močna bo bolj po negativni nego po borbeni strani. Kakor pa je rečeno, za sedaj se ni mogoče niti presoditi, kako komunisti so se zbrali v srednji Kini in kolika je njihova moč; od odgovora na ta vprašanja bo tudi zavisen bodoči odnošaj velesil do nove akcije v Kini.

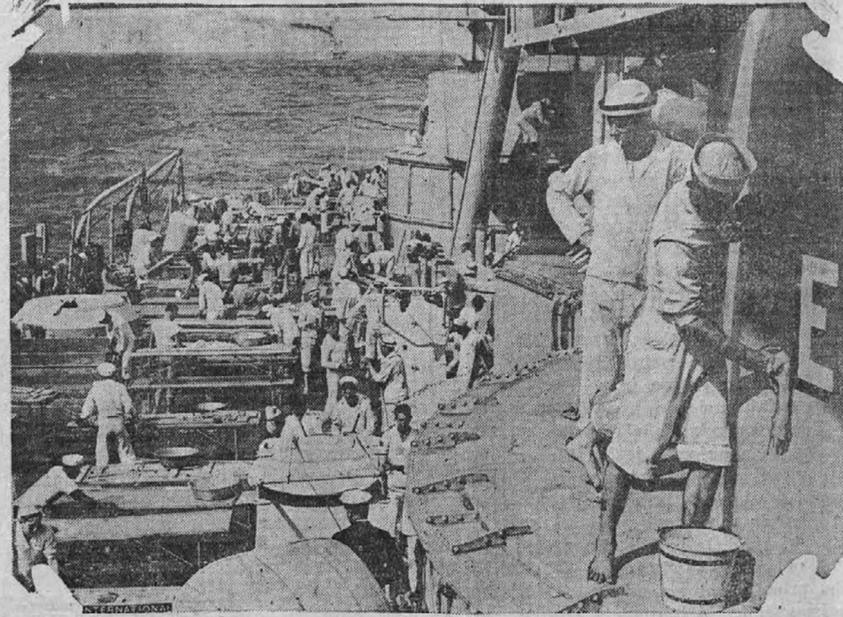
PONESREČEN POSKUS

V stanovanju zakonske dvojice Sachs na Dunaju se je te dni pripetil redek slučaj fingiranega roparskega napada. Služkinja Liza Dorweghinger je ostala sama doma, medtem ko sta gospod in gospa odšla na sprehod. Ko se je okrog petih popoldne gospa vrnila domov, je našla vrata zaprta. Ko ji je poklicani ključavničar odprl vrata, je našla Lizo v kuhinji ležati na tleh. V ustih je imela robec, glava ji je bila vsa povezana, na levi roki pa je imela zabodeno iglo. Prestrašeni gospodinja je služkinjo pripovedovala, da sta vdrla v stanovanje dva moška, ki zavezala usta, vdrla v pisalno mizo in odnesla okrog 400 šilingov. Vdrla sta tudi v omaro in odnesla od tam perilo. Ker se je njeno pripovedovanje glasilo precej neverjetno, jo je gospa Sachs začela bolj podrobno izpraševati. Končno je služkinja priznala, da je napad samo fingirala in da si je sama dala robec v usta, zvezala glavo in si porinila iglo v roko. Ključ od stanovanja je vrgla v peč, ukradeni denar pa zašila v obleko.

11-LETNI MORILEC

11-letni deček iz Galluccia na Siciliji je šel z nekim tovarišem na ptičji lov. Imela sta s seboj puško. Na povratku se je hotel omenjeni deček polastiti vsega plena in je tovariša ustrelil, nakar je vrgel njegovo truplo v neki vodnjak. Njegovim staršem je potem pripovedoval, da ju je na cesti ustavil zakrčkan moškar in da je ta ubil njihovega sina. Policija pa je nato natančneje pretipala njegove izpovedi in kmalu je moral priznati resnico. Spravili so ga v zapor.

DAN TRDEGA DELA NA BOJNIH LADJAH

Mornarji na bojnih ladjah Zedinjenih držav najbrž ne ljubijo preveč petkov. Tega dne morajo namreč poprijeti in temeljito očistiti celo ladjo, da je kapitan pri inspekciji v soboto zadovoljen. Gornja slika nam kaže prizor s takega "dneva dela".

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

SAM ZA SE POKLICAL POGREBNIKA

Springfield, Ill. — 74letni tukajšnji znani trgovec z oblekami, A. Appel, je poklical pogrebника, naj pride v njegovo hišo. Takoj nato je vzel samokres in se ustrelil, da ga je prispeli pogrebnik v resnici že našel mrtvega. Domnevajo, da ga je do samoumora priredlo njegovo slabotno zdravje.

TEŽKA BILA ODLOČITEV

San Francisco, Cal. — 25letni I. S. Johnson, oženjen in oče enega otroka, je zbolel na takozvani otroški paralizi. Zdravili so ga v bolnici z novo izumljenim aparatom za dihanje, ki je edino sredstvo v tej bolezni. Na celem zapadu pa so imeli samo en tak aparat. Dočim Johnson pa še ni toliko okreval, da bi mogel pogrešati ta aparat, je zbolela na isti bolezni neka 30letna deklica, M. J. McGulloch. Zdravniki so bili zdaj na težkem stališču, kateremu naj ohranijo življenje in katerega naj zapišejo smrti. Odločili so se končno za Johnsona, da bodo nadaljevali z njegovim zdravljenjem, ker ima družino, dočim so deklico morali žrtvovati, ki je nato preteklo nedeljo v resnici podlegla.

ČUDEZNA REŠITEV OTROKA

Los Angeles, Cal. — Neki nepazljivi avtomobilist je zavožil v gručo ljudi. Ko se je zmešnjava polegla, so pogrešali 2-letnega otroka, Ignaca Parina, ki ga je držala neka ženska v naročju, ko je bila povozena. Otroka je policija po celem mestu iskala, dokler ga ni končno našla nepoškodovanega, ležečega na sprednjem odbijaču avtomobila, ki je zavožil v ljudi, in sicer miljo daleč od mesta nesreče.

MANJ AVTOMOBILOV IZDELANIH

Washington, D. C. — Kakor objavlja trgovinski department, je bilo v Zd. državah v prvih sedmih mesecih tega leta en milijon evtomobilov manj postavljenih na trg, kakor v isti dobi prejšnjega leta.

DOBRO MU JE VRNIL

Neki trgovec s cigarami je poslal znanemu zdravniku zavitek cigar. Priložil je račun 25 mark in pismo sledeče vsebine: "Dovoljujemo si Vam poslati te cigare v prepričanju, da Vam bodo ugajale in da jih

krut z njo, kakor je sama izpovedala. Najela si je v ta namen nekega moškega, ki se ji je predstavil kot "bandit iz Chicage". Skupno z nekim Robertom Hahn, ki je živel nad Bartelovim stanovanjem, je podpisala obveznico, da bo "banditu" izplačala \$750 po 1. septembru. Ta "bandit", kateremu je vse natanko popisala, kje naj čaka njenega moža, da ga bo najlažje "pihnil", pa je bil v resnici preoblečen policist, ki je vse naznanil, nakar so "ljubečo" ženo in njeneega pomagača vtaknili pod ključ.

EVANSTON OBRŽI SVOJEGA POLICIJSKEGA NAČELNIKA

Chicago, Ill. — Kakor je bilo prejšnji teden poročano, so med skrivnimi zapiski umorjenega gangsterja, Jacka Zuta, našli tudi pismo, ki mu ga je pisal sedanji policijski načelnik v Evanstonu, Wm. O. Freeman, v katerem je ta gangsterja prosil, naj mu posodi \$400. Veliko senzacijo je vzbudilo dejstvo, da je bil policijski načelnik v zvezi z gangsterjem, in delalo se je na to, da se ga odstavi. Odločil pa je mestni župan v prilog Freemanu in ga pridržal na njegovem mestu, češ, da "je zmogel, pošten in se ne najde madeža na njem." — Ožji prijatelj gangsterja in — pošten!

boste znali ceniti." — Na to je zdravnik odgovoril: "Vi me sicer niste vprašali za kak svet, vendar si Vam dovoljujem poslati 5 receptov, ker sem prepričan, da boste z njimi zadovoljni, kakor sem jaz zadovoljen z Vašimi cigarami. Ker računam po navadi za vsak recept 5 mark, si nisva med seboj ničesar dolžna."

CICERONOV GROB — OSLOVSKI HLEV

Nekoliko kilometrov od Formije, na potu v Gaeto leži na zemljišču revnega kmeta Ciceronov grob. Slavni starorimski govornik je bil imel v Formijevilu, v kateri se je skrival pred zasledovalci Marka Antonija. A ujeli so ga in usmrtili. Odsekali so mu roke in glavo in oboje poslali v Rim, kjer so jih razstavili na Forumu. Kasneje je družina te ostanke pokopala blizu mesta njegove smrti. Potem so tu postavili priprosto, a ogromno grobnico, ki je 2000 let kljubovala času. Sedanja italijanska vlada posveča starim spomenikom veliko pozornost; tudi Ciceronov grob so proglasili za narodni zgodovinski spomenik in pozvali lastnika zemljišča, naj pazi nanj in poroča, v kakšnem stanju se nahaja. Lastnik je odpisal, da se nahaja grobnica v "velikem razkožju". Poročilo se je zdelo gospodom sumljivo in poslali so svojega člana na lice mesta. Imel je kaj videti: grobnica je bila deloma preurejena v oslovski hlev. Kmetič se bo zaradi take pažnje za — svojega osla še praskal za ušesi.

NEZNANA ŽIVAL

Znanstveniki britskega muzeja so našli pri razkopavanjih v Dar-Es-Salamu v Afriki okostnjak do sedaj nepoznane predpotopne živali. V splošnem je podobna orjaški, do 28 m dolgi žirafi, a žal lobanje niso našli. Vrat te pošasti meri skoro 8 m, zadnje noge so 4 m visoke, in pleča so se nahajala v višini 7 m od tal.

POUK O TEM IN ONEM.

PREBIVALSTVO RASTE BOLJ POČASI

Izmed raznih faktorjev, ki vplivajo na porastek prebivalstva v Združenih Državah, sta najglavnejša: zmanjšanje imigracije in preseljevanje iz dežele v mesta. Dr. O. E. Baker od Federal Bureau of Agricultural Economics trdi, da prebivalstvo Združenih Držav bo še rastle za kakih trideset milijonov tekom prihodnjih tridesetih let in da ves porastek bo le v mestih. Okoli leta 1960 bodo Združene Države dosegle stalno prebivalstvo izmed 150 in 170 milijonov duš in porastka ne bo več.

Da prebivalstvo ostane enakomerno isto ali stacionarno ob današnji povprečni dolgotrajni življenja vsakega prebivalca (60 let) in ob neznatni ali nikakvi imigraciji, se mora roditi vsaj 167 otrok na leto za vsakih 10,000 otrok. To pomenja, da razmerje rojstev mora znašati 16,7 od tisoč. Razmerje rojstev pa je znatno padalo tekom zadnjih desetih let. Leta 1921 je znašalo razmerje 24,3 od tisoč, l. 1928 le 19,7 in centev za 1919 znaša le 19 od tisoč.

Porastek prebivalstva od 1. 1790.

Od 1. 1790, ko je bilo prvo ljudsko štetje, do Civilne vojne, je ameriško prebivalstvo naraslo tako hitro, kot je bilo sploh mogoče po naravnih zakonih. Podvojevalo se je vsako četrstoletje.

L. 1790 so Združene Države imele prebivalstvo manj kot štiri milijonov. L. 1840 je bilo prebivalstvo tako veliko in okoli l. 1860 se je skoraj zopet podvojilo. Istočasno je to prebivalstvo zagospodarilo novo divjo deželo — iztrebilo gozdo-ve, izzoralo ledino, izgradilo mesta in ceste.

S Civilno vojno je prišel hiter razvoj v rabi novo-iznajdenih poljedelskih strojev in velik del poljedelskega prebivalstva je bil stavljen na razpolago za druga dela. Razvoj novih industrij je spremenil mnogo poljedelskih vasi v tovarniška mesta. S prihodom mestnih industrij in mestnega življenja je razmerje rojstev začelo padati. Res je, da ljudsko štetje med leti 1870 in 1910 je pokazalo večje porast pre-

bivalstva, ali razlog je bil priseljevanje iz Evrope. Evropski imigranti so bili večinoma mlajši ljudje pred kratkim poročeni ali v starosti, da se poročijo. Zraven tega so ti priseljenci prihajali večinoma iz kmečkih družin, kjer je obstajala tradicija mnogobrojnih družin. Zmanjšanje imigracije je zato ne le zmanjšalo porast prebivalstva, marveč tudi znižalo razmerje rojstev v Združenih Državah.

Ravno tako so dandanašnji preseljenci iz farm v mesta večinoma mladi ljudje. Ker ljudje na deželi imajo mnogo večje razmerje rojstev kot v mestih, je to preseljevanje mladih ljudi iz farm v mesta še nadalje vplivalo na znižanje razmerja rojstev.

Začasni podatki minolega ljudskega štetja pokazuje, da prebivalstvo Združenih Držav znaša okoli 123 milijonov ljudi.

PO KRALJU SE JIM TOŽI

Med tem, ko je Rumunska navdušeno pozdravila kralja Karola, vlada pravi obup v francoski vasi Bellemesu, kjer je bival kralj v prenosu. Nenadni Karolov odhod je kmetom vzel ves zaslužek. — Lastnik edine trgovine je pripravoval pariškim novinarjem: "Rumunski prekrat mi je vzel najboljšega odjemalca. Dobavljal sem vsa živila za kraljev grad. Vsak mesec sem imel do 6000 frankov prometa in je vrgla ta kupčija lep dobiček." Tudi trafikantinja je žalostna: "Nalašč sem naročila za princa iz Pariza drage specialne cigarete, ker kadi samo turški tobak. Ostala mi je zdaj velika zaloga, pa ne vem, kam bi ž njo. Na vasi nimamo nobenega kadilca, ki bi hotel plačati po 15 frankov za škatljico cigaret. Tu kadijo samo najcenejše smudke in cigarete." Karol se je bil seznanil z vsemi kmeti in užival med njimi veliko priljubljenost; večkrat jih je tudi pogostil. Vaščani žalostno gledajo sedaj osamel grad in napis na njem: "Tujcem vstop strogo prepovedan."

Za krta ni treba plotu okoli vrta. Vsak po sebi vatle meri.

Denar v Jugoslavijo brzojavnim putem!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:		Za dinarje:	
\$ 5.00\$ 6.15	200 Din\$ 4.45
10.00 11.25	500 Din 9.80
15.00 16.35	1000 Din 18.90
20.00 21.45	1500 Din 28.00
25.00 26.55	2000 Din 37.00
35.00 36.70	3000 Din 55.40
50.00 51.90	4000 Din 73.50
75.00 77.50	5000 Din 91.60
100.00 103.00	10000 Din 182.00
200.00 204.00	15000 Din 273.00
300.00 306.00	20000 Din 363.00
400.00 407.50	30000 Din 543.00
500.00 509.00	40000 Din 724.00
600.00 610.50	50000 Din 902.00
700.00 712.00	60000 Din 1082.00
800.00 813.00	70000 Din 1260.00
900.00 914.00	80000 Din 1441.00
1000.00 1015.00	90000 Din 1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejema samo Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobnih drugih pristojbin in nobnih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Uradujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotah do 8:30 zvečer.

KAPITL in PREBITEK.....\$ 300,000.00

PROMET IN VIRI NAD\$3,500,000.00

DO YOU KNOW WHY --- A Dog Never Bites Anyone Until --- the First Time?

INTERNATIONAL CARTOON CO., N. Y. - 372

Drawn for this paper By Fisher

ZVER IN ČLOVEK

Lastnik velikega cirkusa Sarrasani, dr. Hans Stosch-Sarrasani, je pravkar objavil članek, v katerem opisuje svoje bogate izkušnje z divjimi zvermi. Med drugim piše:

Že več nego trideset let opazujem zveri in na podlagi svojih izkušenj bi dal prav raziskovalcem, ki so mnenja, da izvira tisti značilni strah pred človekom, ki ga kažejo posebno velike roparice, iz posebnega ustroja živalskega očesa. V tem očesu se zrcali sloki, pokonci hodeči človek posebno grozljivo in predstavlja zato tudi jako negotov cilj za nasok. Otroci in pritikavih ljudi se zveri ne boje, in ravno tako ne sedečega ali ležečega človeka. Tudi odrasčenega človeka se zver boji samo toliko časa, dokler ga ni kdaj premagala in se z zmage nad njim tudi zavedla. Če zver svojega učitelja tudi smrtno-nevorno rani, a jo on v zadnjem trenutku vendar le obvlada, tako da se pred njim umakne, potem se zver svoje zmage ne zave in ostane tudi vnaprej sposobna za dresuro in predvajanje. Če je pa zver svojega učitelja enkrat podrla na tla, ne da bi se več dvignil, ali ga zapodila v beg, potem je konec njenega strahu pred njim; zavedla se je svoje moči. V njej se z vsilo oglasi "ljudožrski nagon" in za krotilec velja pravilo, da se taka žival od uka in predstavi izloči.

Med više razvitimi živalmi je le malo takih, ki bi bile človeku izrazito sovražne. Tu bi na prvem mestu imenoval južnoameriškega jaguarja. Pa tudi črni panter velja kot na splošno neukrotljiv, dočim postanejo njegovi krvavo-lisasti sorodniki, če se z njimi prijazno ravna, zelo hitro zaupljivi in izredno zanesljivi in vdani prijatelji. Taka prijateljstva se običajno razbijejo šele takrat, če se z leti spolno življenje živali korenito izpremeni, to je, ko pridejo v tako imenovana "nevarena leta".

Prepričan pa sem, da se dasta ukrotiti jaguar in črni panter, le da imata ti dve živali neke svoje posebnosti, ki jih človek še ne pozna in zato z njima ne zna prav ravnati.

Zagonetna za človeka je še vedno slonova "duša". Njegova inteligenca se vsekakor pretirava in vera vanjo izvira pač od tod, ker zna tako vsestransko uporabiti svoj trobec. Slon se zelo težko uči, a kar je enkrat prav dojel, tega ne pozabi do smrti. Tudi je zelo častihlepen in voljan pri učenju; trudi se na vso moč, da bi svojega učitelja razumel.

Kar se da ljubeč zgled takega častihlepega sem doživel pri enem svojih slonov. Žival se je pravkar utila stati samo na zadnjih obojih samo na prednjih nogah. V učni dobi, ki je trajala precej mesecev, sem slona opetovano zasačil, kako je sam zase v hlevu izvajal te vežbe. Ni moglo biti govora o tem, da bi bil tako vadi iz strahu pred menoj ali v nadi na nagrado; kajti kakor rečeno, je delal te vaje, ko je bil sam in neopazovan, najraje takrat, ko mu je bilo dolgčas. — Sicer sem pa imel s samci zelo

slabe skušnje. V dobi parenja, ki je zelo dolga, so samci zelo nevarni in bi bil enkrat skoraj postal žrtev takega slona. Poslej imam v svojem hlevu samo še samice, ki pa v "nevarnih letih" tudi postanejo hudobne.

Tiger je po svoji naravi podoben domači mački, dočim je lev, kakor kaže že njegov obraz, precej samsvoj pajdaš. Tigrovo prijateljstvo je znatno laže pridobiti nego levovo. Toda tiger je zelo vročekrvne narave. Hitro je pripravljen za napad, vendar pa večinoma ne kani kaj veledramatičnega in njegova hitra jeza se obtem, ko nevoljno zarjove in enkrat po tigrovsko zamahne človeka, že izkadi; njegov udarec s šapo zna učitelj, če je primerno pozoren, vselej prestreči. Živalske volje za uničevalec napad tiger prav za prav ne pozna.

Za časa parenja sta tiger in njegova samica prav posebno zaupljiva in krotka nasproti človeku. Ravno nasprotno je lev v tem času izredno razdražljiv in nevaren. Lev samec je precej len gospod, ki sta mu udobnost in mir nad vse drugo. Svoje delo opravlja z nekako resignacijo. To je kremenit možakar, ki vse, kar mu ne ugađa, nekako požre; toda če je pa mera enkrat le prepolna in ga potprežljivost mine, potem njegov bes ne pozna meja. V tem stanju ravna zelo smotro in je v takih trenutkih kot sovražnik strašen. Učitelj, ki vzgaja leva, mora zato posebno paziti, da od svojih gojencev ne zahteva preveč, da ne postanejo čemerni in zlovoljni. Zato se uporabljajo veliki levji samci večinoma le kot sijajna štafaza, ne da bi izvajali kake posebne umetnije. Lev je rojen statist za junaške vloge. Izredno se mu prilegajo, in čisto gotovo je dovolj nečimeren in samoljuben, da učinek svojega nastopa do neke meje tudi spo-

THEY NEVER INVITE HER

Do you know why she wasn't welcome? She, herself, didn't. Halitosis (bad breath), the social fault no one forgives, was the reason. Yet no one need have halitosis. Gargling with Listerine instantly destroys mouth odors and checks infection. Use it daily. Lambert Pharmaceutical Company, St. Louis, Mo.

LISTERINE

ends halitosis
Kills 200,000,000 germs

zna. Medved je nevaren drug in je popolnoma napačno verjeti, da je priprost in dobrodušen. Doslej se še nobenemu človeku ni posrečilo, da bi res prodrl v njegovo "dušo", zato ga imamo za hinavca in potuhnjena. Čisto iznenada, sredi igre ali celo ljubkovanja te brez vidnega vzroka napade. In tak medvedji napad je resen in strašen. Med belimi medvedji so nagnjene k napadu navadno le mlajše živali, starejši se umire in postanejo miroljubnejši. Ravno nasprotno je pri ostalih vrstah medvedov; tu so mladi še dokaj miroljubni, dočim so stari nagnjeni k jezi.

Mnogi znanstveniki so nasprotniki dresure in izobrazbe živali, češ da so ta malo prida igrače, ki živali le mučijo. To je velika zmotna, kajti tudi živalim prinaša izobrazba in uporaba dušnih in telesnih sil obogatitev življenja. In živali so človeku neizrekljivo hvaležne, če se z njimi peča in jim da priliko, da se česa nauče. Treba je le videti, koliko veselje in bodrejšo so izučene živali od onih, ki žive v kletkah samo zato, da jih ljudje gledajo. Navaden delovni konj živi povprečno 20 let, cirkuski pa do 40 let in je do zadnjega uporaben.

Meni eden danes več velja, ko tebi jutri dva.

Nad vsako našo stopinjno čuje Bog.

"LEPE" MANIRE NEKDAJ Mi imamo dandanes že precej knjig o lepem vedenju, tudi v slovenščini. Še bolj zanimive pa so stare knjige o lepem vedenju, ker vidimo iz njih prav čudne navade, ki so nekdanj vladale med ljudmi.

Tako knjigo je napisal leta 1830 veliki učenjak Erazem Rotterdamski, sovrstnik Martina Lutera. On svetuje ljudem med drugim, naj si ne brišeje nosov s klobuki ali rokavom in tudi ne z roko. Tudi kihati svojemu sosedu v obraz ni lepo. Po jedi, pravi učeni Erazem dalje, si ne smeš brisati zob s servijeto ali jih čistiti z nohti, ampak z zobotrebecem. Gostu, ki ti sedi pri jedi nasproti, ne stopaj na noge, onega pa, ki sedi poleg tebe, ne dregaj s komolcem med jedjo. Z rokami brodi po juhi tudi ni dostojno, in še manj je dostojno, loviti iz juhe same velike in lepe kose, da drugim nič ne ostane.

Posebno pa priporoča Erazem ljudem, naj se česaje in naj svoje lase očistijo uši in gnid. Takrat so namreč nosili dolge lase in tudi "boljši" ljudje niso bili brez mrčesa.

Držati roke navskriž na hrbtu je tudi veljalo za nedostojno, in ravno tako nedostojno je bilo, če je kdo nosil pod pazduho knjigo ali klobuk.

PROF. HARNACK UMRL V Heidelbergu je umrl v starosti 70 let pravi tajni svetnik profesor Adolf pl. Harnack,

doktor bogoslovja in modroslovja, častni doktor medicine in prava, predsednik društva za pospeševanje znanosti. Profesor Harnack se je na potovanju iz Berlina v Heidelberg, kjer se je vršilo glavno zborovanje društva za pospeševanje znanosti, lahko prehladil in se je podal na univerzitetno kliniko v Heidelbergu. Pred par dnevi so poročali, da se je njegovo stanje zboljšalo, zadnje dni pa se mu je vročina silno zvišala. Njegovo truplo bodo prepeljali v Berlin. Kot teolog je bil Harnack voditelj moderne protestantske skupine, ki je opirana na kritično preiskavo zgodovinskih virov, stremela za spravo med kristjani. Polagoma se je Harnack razvil iz teologa v zgodovinarja in historičnega filozofa. Spisal je več sto knjig.

Kar ubogim daš, ti na žlici naraste.

Pokornih glas ne seka sablja.

SLOVENCEM V CHICAGI

naznanjam, da zopet izvršujem karpentarska dela, barvam hiše znotraj in zunanaj, lepim stenski papir in izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Prodajam vse vrste barve, varniše, stekla za okna in razno železino za vse potrebe. Rokajom se najtopleje priporočam.

JOHN KOSMACH
1804 W. 22nd Street
Phone Canal 4090
Chicago, Ill.

5 dni na oceanu
PREKO CHERBOURGA
6 DNI PREKO BREMENA
Potujte v in iz
JUGOSLAVIJE
na najhitrejših parnikih, kar jih plava

BREMEN
in
EUROPA

ali na znanem ekspresnem parniku
COLUMBUS
Za navodila vprašajte svojega lokalnega zastopnika ali
NORTH GERMAN LLOYD
139 W. Randolph St., Chicago

Jacob Gerend Furniture Co.
704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
Telefon: 377-J - 4080-W.

W. A. PFISTER
JEWELER
On the Cor. 8th Str. and New York Ave., Sheboygan, Wis.

Kolar Floral Co.
A. B. KRAMARSIC & J. L. KOLAR
SLOVENIAN FLORISTS
6106 WEST 22nd STREET, CICERO, ILL.
Phone Cicero 1230

MI
izterjavamo račune tvrdk, posameznikov in korporacij ter imamo pri tem pred očmi, da izvršimo opravilo v obojestransko korist.

Merchants & Miners Bank
CALUMET, MICH.
Podružnice:
HECLA ST. LAURIUM, SIXTH ST. RED JACKET
Premoženje čez \$5,000,000.

Zavod kvalitete in postrežbe od leta 1912.

QUALITY FURNITURE
J. J. Telser
LOWEST PRICES

Zaloga vse vrste pohištva in Radijev
za gotovino ali na lahke obroke
2105-11 WEST 22nd STREET Telefon Canal 6138 CHICAGO, ILL.
GOVORIMO TUJEZEMSKJE JEZIKE.

Naša trgovina je najstarejša te vrste v naselbini. S pošteno postrežbo in obratom se je naša trgovina razvila, kakor se je. Zadovoljiti v vsakem oziru naše odjemalce, je bil vedno naš glavni cilj, kakor bo tudi v bodoče. Kdorkoli je začel kupovati pri nas — kupuje stalno pri nas, to radi postrežbe, dobrega blaga in radi zmernih cen. — Vabimo i Vas!

PEČI takozvane "BUNGALOW PORCELAIN PEČI", ki imajo poseben prostor na koncu za kurjavo s premogom, na drugi strani pa s plinom. Prav moderna in praktična peč. Oglejte si jo v naši trgovini. Te peči prodajamo sedaj za izredno nizke cene. Poslužite se te prilike. Sedaj posebna cena: **\$54.50**

SEDAJ je čas, da mislite na zimo, ki bo kmalu tukaj. Preskrbite si peč, da bo grela vaše stanovanje. — Pri nas najdete veliko zalogo vseh vrst peči, razne barve in cen. — Dovolj, da oložite na peč ki jo želite malo "ar" in peč Vam pošljemo, ko je .bote rabili.

VELIKA IZBIRA

kuhinskega pohištva — miz in stolov. Posebno kuhinjskih miznih sestavo, kakor ga vidite na sliki. Trdno delani po najboljši topoklieni zanesljivi firmi, ki svoje izdelke garantira. Te vrste kuhinjske sestave dobite pri nas, pet komadov od **\$17.95** NAPREJ.

SAME PRICE FOR OVER 40 YEARS
25 ounces for 25cents
pure **KC BAKING POWDER**
efficient
IT'S DOUBLE ACTING
MILLIONS OF POUNDS USED BY OUR GOVERNMENT

TUBBY Honor Satisfied.

IS IT SO YOUR MOM'S GONNA GET THE PLEECE TO FIND OUT WHO SEANT TO LOVE LETTER YOU WROTE TO YOUR COUSIN PATRICIA AN SIGNED JDEY MOORES NAME TO? YEAH

WELL YOU'RE THE BIGGEST DUMMY I EVER HEARD OF - YOU CAN GO TO JAIL FOR THAT. DYA KNOW THAT, DUMMY? DON'T YOU CALL ME A DUMMY

YES A DUMMY A GREAT BIG DUMMY! YOU SAY THAT AGAIN AN ILL KNOCK YOUR BLOCK OFF!

IS THAT SO? WELL, JUST CONSIDER IT SAID AGAIN. AWRIGHT. CONSIDER YOUR BLOCK KNOCKED OFF!

IZ SLOVENSkih NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

NEKAJ POJASNIL O PIKNIKU Z.S.Z.

Denver, Colo.

Ze zopet se moram oglasiti, ker sem nekaj izvedel. Dobil sem namreč pismo od gl. predsednika pripravljalnega odbora iz Colorado Springs, od sestrice Mike Kaphs. Piše, da je že vse pripravljeno za v nedeljo, dne 31. avgusta. Dalje še poroča, da bo dovolj jedi za vse Slovence in prijatelje in se nič ne vpraša, koliko jih pride. Jagnjeta na ražnju bodo že opoldan rumena in lahko vsak ob času pride na južino. Drugi mi piše, da bo on vse preskrbel, da ne bo nihče žejen, ker je vse pripravljeno. Tretji mi piše, da kadar se bo kateremu dremalo, da bo že on takemu preskrbel zibel, da bo lahko zaspal. To je pa še najbolje, ker zaspanemu človeku se mora dati postelja. Samo mislim, da je ne bo treba, ker pri nas v Coloradi je še precej vroče in človek, če je treba, tudi zunanji zaspil.

Kakor se iz teh poročil razvidi, je sedaj že vse pripravljeno. Kako bo pa lušno, bomo šele videli, kadar tja pridemo. Tisti, ki hočejo, da potujemo skupno, naj se zberejo s karami pred Domom slov. društve ob pol deseti uri (9:30 A. M.), ker piknik se prične opoldan. Takrat bomo že lahko tam. Kdor pa želi iti sam naprej, naj samo gleda, kadar pride do mosta nad potom Santa Fe Railroad, naj gre še malo naprej in bo zagledal napis Z.S.Z. Piknik. Tam se obrnite na desno, eno miljo in pol in ste tam. Prosim, da ne pozabite tega dneva. Več ko nas bo, bolj bo veselo. Ako se kdo želi voziti po železnici, naj poprej naznani kakemu svojem prijatelju, da ga pride čakati na postajo v Colo. Springs, ker bo vožnja radi praznika Labor Day precej po ceni. Vlak železnice Colorado and Southern odhaja iz Denverja ob 9:30 zjutraj in pride v Colo. Springs ob 11:48. Nazaj pa gre zvečer ob 8. uri. Torej na veselo svidenje na zgoraj omenjeni dan.

Steve Mauser.

NOVI PREROK IN CERKVENI BAZAR

Cleveland-Collinwood, O.

Pravijo, da svetopisemski tolmači razkladajo sveto pismo vsak po svojem lastnem načinu; en tak tolmač se je oglašil tudi v našem Collinwoodu in ponuja slovensko sv. pismo. To ne bi bilo še tako napačno, ako ne bi dotični rojak ne zabelil svoje kupčije s par masnimi ocvirki: "Ta knjiga vam razlaga, da farji so največji lopovi, oni so tisti, ki so Kristusa umorili, ne pa judje; če berete to sv. pismo, ni treba nič več v cerkev hoditi in farjev poslušati; ta knjiga vam pomore do neba, ne pa farji, kajti oni so pobeljeni grobovi..." To so besede, ki jih izraža dotični tolmač, ko obiskuje slovenske hiše. Kakor je besedičenje dotičnika sum-

ljivo, tako je dvomljiva tudi njegova knjiga, ki so jo natisnili v Ljubljani 1925, ampak "was made in Germany", tako se čita na drugi strani sv. pisma. Razven tega nima knjiga sploh nobenega potrdila od kakšne cerkvene oblasti, kot edino to, da jo je založila "Britanska in inozemska svetopisemska družba."

Kakor običajno vsako leto, se vrši tudi letos cerkveni bazar fare Marije Vnebovzete na svojih lastnih cerkvenih prostorih in sicer v dnevih 30. in 31. avgusta in 1. septembra. Kakoršne so današnje razmere, tako se bomo tudi mi obračali, da ne bomo prav visoko leteli, ampak pričakujemo pa slehernega farana, da prav gotovo obišče ta cerkveni bazar, če za drugega ne, vsaj radi tega, da se skupaj snide-mo kot stari znanci. Vsak lahko razvidi, da je naša župnija dobro napredovala s požrtvovalnostjo faranov in dušnih pastirjev. Napredek je vsekakor razveseljav, toda pri vsem tem še visi na cervki in šoli nekoliko bremena, katerega se hočemo v najkrajšem času o-tresti. — Čeprav so slabe razmere, pa vendar razvedrila ne bo manjkalo; dobile se bodo tudi krasne nagrade, kakor na pr. v nedeljo, 31. avgusta, ledenica (Ice box), katero je darovala Stern Furniture Co.; in v ponedeljek, t. j. 1. septembra, se bo pa oddal krasni Radio, katerega je darovala Grdina in sinovi Co.

Upam da nas imenovane dni obišče vsak zavedni rojak in v svesti sem si, da bo tudi letošnji semenj dobro izpadel. Zatorej na svidenje na bazarju!

Karol Skebe.

KRASEN USPEH VELIKEGA PIKNIKA V MILWAUKEE

Milwaukee, Wis.

Zopet smo milvaški Slovenci doživeli en dan ki je vreden da se ga zapiše v zgodovino z debelimi črkami. To je bil dan 17. avgusta ko se je vršil letni piknik v korist Slovenskega Dom-a. Imeli smo že v naselbini številno različnih priredb, proslav, obletnic, shodov itd., a še nikoli do sedaj nikjer tako velike udeležbe. S tem piknikom so posekani vsi minuli rekord. In to v mizernih časih kakerš-njih živimo. Kaj to znači? Da organizacija živi, je čvrsta in zdrava, da gre naprej in napreduje, in da bo zgotovila častno delo katerega propagira v dobrobit tukajšnjih naših naseljencev.

V normalnem času bi z udeležbo kakeršnja je bila na tem pikniku, organizaciji preostalo najmanj \$3000.00, tako pa je čisti preostanek preko \$1100.00, kar je tudi lepa svota.

Vsako ki ima količjak pojma, lahko razume da je bilo potrebno od mnogih, dela, sodelovanja in podpore predno se je zabeležil tako lep uspeh. Imenovati vse tiste ki so na kakšen način pripomogli na uspehu, bi pouzelo preveč prostora, obenem pa smo tudi u-verjeni, da si mnogi tega ne

že, ker kadar kaj store za povspešitev našega Doma, to smatrajo za del naše skupne dolžnosti. Ne morem pa iti mimo vseh teh, brez da bi jih vsaj nekaj ne imenovali, ki so ob ti priliki storili celo nekoliko več, kot svojo dolžnost, naj-sibo z delom ali denarjem.

Z malo izjemo, so se letos odzvali vsi delničarji in delničarke pri prodajanju vstopnic. Pri temu je tudi zapopaden glavni uspeh piknika. Prodalo se je preko 5000 vstopnic. Mnogo so pri temu tudi pomagala naša razna podporna društva, delničarji. Poslano je bilo na vsako društvo 40 vstopnic. Ti so po svoji zavednosti in možnosti, kupili, delno ali vse vstopnice. Vse poslano so kupili; spadajoči pod JPZS., Sloga šte. 1, Napredna Sloven-ka šte. 6, Soča šte. 15, V Slo-gi je moč, šte. 13. Potem društvo Sloga šte. 16, SNPJ., društvo Lilija, društvo sv. Jan-zeva Ev. šte. 65, KSKJ. in društvo sv. Jožefa šte. 103, KSKJ.

Potem naši številni trgovci so z prispevanjem svojih ogla-sov na plakate tudi veliko pri-pomogli. Nabralo se je za to priliko tudi rekordno število ogla-sov. Dolžnost vseh nas toraj je, da se spomnimo teh trgov-cov kadar potrebujemo kaj pri hiši.

Tri glavne nagrade, ki so bile oddane na pikniku, so bile kupljene od Slovencev, za katere se je plačalo manj, kot bi se kje drugje.

Avtomobil, Durant Sedan je bil kupljen pri rojaku Leo Ko-šaku 238 Grove St.; dal je \$300.00 popusta, zato ker se je šlo v prid Dom-a.

Tudi rojak Anton Skasa, ki ima svojo trgovino in delavni-co pohištva, na 496 — 55th Ave. v West Allis-u, kjer se je kupilo od njega Radio in Va-cuum Cleaner, je prepustil or-ganizaciji ves svoj zaslužek.

Rojak Frank Sedminek iz Oak Creek-a, je prinesel na piknik in podaril 3 doz. stekle-nice najboljšega hrena ki ga iz-deluje na svoji farmi in raz-prodaja po grocerijskih trgo-vinah.

George Dimof 1015 W. National Ave. je podaril 20 kru-hov. Frank Selan, mesar na 641 W. National Ave. je s svo-jim truckom dovažal številne potrebščine na piknik brez-plačno. Vsi ti so trgovci, ob-iskujemo jih zato tudi tedaj ka-dar kaj kupujemo, ne samo ta-krat kadar kaj zastoj potrebujemo. Ravno tako sta Frank Suša in Frank Grlica mnogo koristila z prevažanjem po-treščin.

Na piknik prostoru so imeli vsi delavci dovolj dela. Izkaza-li so se tudi marljivo in vstra-jne. Bilo jih je mnogo, ki so ob tej priliki prvič priskočili z de-lom na pomoč. Pri glavni točil-ni mizi na vrtu so pokazali svo-jo izvežbanost z odliko, John Turk, Anton Butcher in John Čamernek. Pri tekmah in kole-sih sreče pa zopet Alvin Glo-yeck, ki je vse tako spretno vo-dil. John Shartz in Mrs. Shartz, Mrs. Gloyeck, Anton Kamni-ka, John Deliček, Karel Re-genfelder, John Dobnick in John Wohlgemuth so bili iz-vrstna pomoč kjer je bilo tre-ba.

Čila Goršek in Jera Delobst so imele najbolj važno nalogo, to je postreči lačnim z famoz-

nim gulažom. Pripravile so ga v veliki množini, pa tako okus-no da je pred časom vsega zmanjkalo. Domovi pikniki pridobivajo na slovesu tudi ra-di te okusno pripravljene de-likatese.

Frank Jerin je igral tudi ze-lo važno in težko ulogo. Poka-zal pa je, da ne zaostaja veli-ko za poklicnimi Clovni. Zbu-jal je mnogo smeha in zabave. Tihega zanesljivega in marlj-ivega delavca se je ob tej pril-i-ki zopet pokazal v več ozirih Anton Vachetz.

A. Bohte, R. Veršnik, V. Mi-ško, M. Kovačič in A. Mlinar so z veliko previdnostjo odko-žovali prostore za avtomobile in pazili da se ni prigodila ka-ka nesreča. Brez pažnje bi se lahko ob tako velikem številu avto-v marsikaj prigodilo.

Vzajemno in z združenimi močmi se je 17. avgusta dose-gil rekordni uspeh. Direktorji izraža vsem zato najtoplejšo

LEPA PRILIKA

Radi boleznih se prodaja lepa "kornar" lota na Lawndale in 31. cesti, velikost 47x125, in zraven stoječa hiša s 6 sobami in prodajalno "Cigar Store & Candy". Proda se oboje skupaj ali pa posamezno. Dolga "mortgage" je samo \$4.000, drugega nič. Vpraša se pri lastniku na 3111 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (3234)

POKLIČITE NAS,

da vas založimo s premogom zdaj, dokler je po najnižjih cenah. — Wm. Suk, prevaževalec, 1943 W. 22nd St., Chicago. Tel. Lawndale 9747.

10x(3233)

zahvalo. V bodoče se bo še z večjo energijo in vztrajnostjo delalo v naselbini še za tesnejšo vez in moč, ki bo pokazala z svojim delom; ne kričanjem, da je Slovenec v tujini kultu-ren, napreden in podvzeten, in da je predvsem zato vreden da pridejo njegove potrebe in zahteve za izboljšanje položa-ja, na svoj račun. Špartak pa naj bevska naprej, kolikor mu drago. Zaustavil započetege dela milvaških Slovencev nikdar več ne bo. Preobrazitev na boljše stran se bliža. Čas le-po dozoreva.

Jos. Matoh, tajnik.

Samo cent in pol stane "Am. Slovenec" naročnike dnevno. In vendar koliko zanimivosti in koristnega berila najdete v njem za ta cent in pol.

PRIPOROČILO IN NAZNA-NILO

Vsem našim naročnikom v državi Minnesota naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Ulcar, ki je določen za državo Minnesota. On je pooblaščen pobirati naročnino in oglaševati list Amerikanski Slovenec ter sprejemati naročila za knjige, ki jih ima v zalogi naša knjigarna, Rojakom ga prav toplo priporočamo, da mu grejo na roko in pomagajo širiti katoliški tisk.

Uprava Amer. Slovenca.

Hči cesarja Montezume

je povest, ki obsega štiri-deset vrlo zanimivih poglavij. Vsa so napeta, zanimiva in polna življenjske romantike. Čitatelji bodo s to povestjo uživali nekaj, kar se ne najde v vsaki povesti. Ta zanimiva povest začene v par dneh izhajati v listu "Amerikanski Slovenec", ter se bo vlekla več mesecev. Vsi naši naročniki so prošeni, da opozore svoje prijatelje in sosede na to izredno zanimivo povest in jih naj nagovore, da si naroče list pravočasno, da bodo čitali povest od začetka.

KNJIGE

poučne, povesti in romane, knjige za mladino, nabožne knjige in različna izbera molitvenikov, slovenske pesmarice, cerkvene in posvetne glasbe se dobi pri

KNJIGARNI

AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Zasledujte cenik knjig v listu ali pa pišite po brezplačen cenik.

NAZNANILO!

Vsem onim, ki naročajo "ABECEDNIK" in "KATEKIZEM" za ameriške Slovence naznanjamo, da sta obe knjigi pošli in jih nimamo več v zalogi. Glede ponovne izdaje smo se obrnili na slovenske župnike onih naselbin, kjer imajo slovenske farne šole, za mnenje o ponovni izdaji. Kot izgleda, se bo knjigi razmeram potrebno tu in tam spremenilo, v čemur pa mora priti do soglasja, predno se more kaj ukreniti glede nove izdaje. Ležeče je torej na vodstvih slov-farnih šol, da določijo, ali so tozadavne slovenske knjige še potrebne in kako in v koliko se naj iste spremenijo, da bodo odgovarjale potrebam današnjih razmer v naših šolah po Ameriki: Vsem onim pa, ki naročajo "ABECEDNIK" in "KATEKIZEM" naznanjamo, da jim z imenovanima knjigama ne moremo postreči, ker sta pošli.

Izognite se PROMETNI GNEČI NA DELAVSKI DAN

Poslužite se odprte železne ceste za svoj izlet na DELAVSKI DAN

Delavski dan—trije prazniki za piknike, golf, za obisk prijateljev in sorodnikov, za izlete v letovišča okrog Chicago. Kamorkoli poide, vzemite si lahki, brezskrbni prost prometne gneče in prazniške množice.

Na Delavski dan je bila pretoklo leto največja prometna gneča v zgodovini. In letos je na cestah več avtomobilov, kakor jih je bilo kdaj prej. Vozite se po hitrih, pogostih električnih medmestnih vlakih. Prehitite promet s 70 miljama na uro. Nikakih luči za "Stoj", nikakih cvilečih zavor. Uživate v resnici svoje praznike. Za pojasnila glede časov na vseh treh železnicah

Telefonirajte Randolph 8200.

EAST—Chicago South Shore and South Bend Railroad

NORTH—Chicago North Shore and Milwaukee Railroad

WEST—Chicago Aurora and Elgin Railroad Company (The Street Line)

Jeklene ceste so vedno odprte

VELIKI JESENSKI IZLET V JUGOSLAVIJO

ki ga priredi znani in izkušeni direktor g. LEO ZAKRAJŠEK turističnega oddelka Midtown Bank

na ogromnem in slovečem Cunardovem parniku

Aquitania

IZ NEW YORKA v sredo 1. oktobra

opolodne

Vsem, ki nameravajo potovati to jesen v domovino, se nudi izredno ugodna prilika, da se pridružijo tej skupini izletnikov. Zajamčeno je prijetno, brezskrbno in brzo potovanje. — Zasigurajte si mesto takoj.

MIDTOWN BANK

Leo Zakrajšek

630 Ninth Avenue, New York, N. Y.

JOHN L. MIHELICH CO.

(August Kollander, poslovođa)

6419 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

CUNARD LINE

25 BROADWAY, NEW YORK
346 No. Michigan Avenue, Chicago, Ill.

Gospodin Franjo

ROMAN.
Spisal Podlimbarski.

Delavci so smeli slaviti sultana, in niste se ganili, da bi jim zaprli usta. Na kraju strmine ste stali, od koder ste zdrknili v prepad. Tu moramo vsi vleči ob težkem vozu okupacije, vsi moramo biti v enem taboru. Kdor ne gre z nami, je proti nam."

"Nisem mislil, gospod general, da postane človek tako hitro veleizdajalec," je pristočno pripomnil Vilar.

General mu je z iztegnjenim kazalcem od-mignil pred nosom. "Prenaglih obratov, skokov tu ne smemo delati. Tudi jaz bi rad videl red v deželi, a kakor vse kaže, treba počakati, da izumrje rod, ki je videl okupacijo."

"E-e, dve generaciji morate izumreti," je pristavil brigadni adjutant, ki je bil navzoč pri vseh generalovih službenih poslih.

Vilar je kakor pred Lisinskim ugovarjal vsaki točki obtožbe. Govoril je prepričevalno, brez hinavstva, z zanosom mladega entuziasta. Ko je odbijal sumničnja veleizdajstva, se ni topil v meževi hiperlojalnosti. Iz stisk bosenskih ljudi so se mu rodile široke misli in vsem je dal duška.

"Zakrknjenost, neverjetna zakrknjenost," je šepetal pl. Merks generalu.

"Naj se zgodi z menoj karkoli, pravica je pa le na moji strani," je končal oni svoj za-govor.

Ostre poteze na generalovem obrazu so se nekoliko ugledile, zavrli se je v vzhučeno in-ženirjevo obličje ter rekel: "Vse kaže, da pripadate tistim ljudem radikalnih nazorov, ki mislijo, da bo precej drugače in bolje, ako se krepko zabavlja vsemu, kar se nahaja pod solncem. Zakaj se niste zadovoljili s tem, kar ste dosegli za drvarje? Oni so imeli svoj materialni dobiček, vi svojo duševno nasla-do."

"Srečal sem nesrečne ljudi in s tolažbo v srcu sem se ustavljal pred njimi. To so moji zločini. Da ni te nesrečne vstaje, te prena-gljene vseobčne razburjenosti, bi bil v drvar-ski koloniji vzpostavil red, ki bi bil koristil ugledu bosenske uprave. O tem sem vedno mislil. Kar se tiče vstaje, sem nedolžen, ni mrvica veleizdajstva na tlači mojega pošteni-ga značaja. Gospod general, dobili ste v svojo oblast človeka, ki nikdar ne bo bežal pred svojo usodo; do kraja hočem nesti svoj križ, pa naj bo še tako težak."

General so ozlovoljile te besede; mahnil je z roko v zrak, da mu že vse preseda. Čez hip se je površno naklonil inženirju in ta se je vrnil v svoj zapor.

"Ta inženir ima vratolomne nazore," je rekel general, sedeč pri pisalni mizi in brska-joč po listinah. "Mladi ljudje hitro vzplapo-lajo, kakor bi gorečo vžigalico podtaknil pod oter slame. Vlogo Katona in Bruta bi radi igrali."

"On je metal goreče vžigalice v bosenski smodnik," se je po svoje prilagodil tuji mi-sli pl. Merks.

Izraz generalovega obraza je kazal, da resno o nečem premišljuje. "Ni napačen člo-vek, toda neizkušen. Pravi, da so Bošnjaki si-romaki. Ni siromak oni, ki malo ima, ampak tisti, ki mnogo zahteva. Na rokah bi jih no-sil, ko bi ne imel ukaza, jih krotiti z naglim sodstvom."

"Zakaj se nam pa ne vdajo? Brezpogojno

naj sprejmejo našo kulturo, gredo naj za na-šimi stremljenji in videli bodo — a-a!" je re-kel pl. Merks, prebračajoč svoje listine.

General je pomislil o tem, kakšno čudo bi videli Bošnjaki in kako naj gredo za našimi stremljenji. "Ako začnemo premišljevati, za-denemo na vseh straneh na protislovja," je rekel in umolknil.

Vilarju se je zgodilo kakor pol leta prej Jovici: kot obče nevaren človek je moral o-stati v zaporu; kadar se vremena zjasne, ga puste na svobodo. Tako je bil razsodil ge-neral. In pozabili so nanj. Prišla je spo-mlad, on je bil še vedno zaklenjen v svoji so-bici. Spoznavši svoj položaj, je klanjal gla-vo v dolga premišljevanja. Vrtele so se njego-ve misli krog državne politike in človeške zločnosti. Prej njegovo srce ni bilo dovzetno za mržnje, zdaj mu je legla neka črna used-lina sovraštva na dno srca. Hodeč po sobici, je stiskal pesti, škrtal z zobmi in žugal ne-kam. Da so kaznive človeške misli, bi ga za-radi njegovih bila takrat lahko obsodila ge-neral in njegov avditor. Mnogo grešnikov vzgoji slepa in zakrknjena uprava sama. Živ-ljenje mu je postajalo čimdalje bolj pusto. Prej se je vsaj razvnel ob preiskavi, po-navljal svoje zagovore ali se pripravljaval na noge, zdaj ga ni nihče izpraševal, živa duša se ni zmenila zanj. Vojak mu je prinašal iz kazinske kuhinje hrano, pospravljaval po bor-nem stanovanju; z drugim človekom ni mo-gel govoriti. Včasih pa so mu nastopale lepe ure, kadar se je v nemoteni samoti domisilil Danice. Pride dan, ko ga naposled vendar morajo izpustiti; takrat zbeži na krilih svo-bode in ljubezni k njej, s katero prične novo življenje. Tudi Jovice se je mnogokrat spo-mnil. Ali še živi? Kod se skriva? Ali se bori v svoji Hercegovini, ali je bežal za svojo sestro? Mnogo je premišljeval o tem nena-vadnem človeku. In zgodilo se je, da je zdo-laj na dvorišču slišal imenovati njegovo ime.

Neko jutro prve dni aprila ga je, dremajo-čega še na postelji, probudil velik hrum in rožljanje verig. Skočil je k oknu pogledat, kaj se godi na dvorišču. Pet trdo vklejen-ih Bošnjakov, trdnih in na smrt izmučenih, je stalo ob zidu pod močno vojaško stražo. Vojak-pisar je z velevažnimi kretnjami po-stavljaval pisalne potrebščine po mizi. Za njim je stal vojni sodni zbor, nekakšni vojaški po-rotniki. Pristopil je major-avditor Lisinski s šopom papirjev pod pazduho in precej za njim general s svojim pribočnikom. Začela se je obravnava, kratka in površna, po zako-nu, ki je ostal iz dobe-landknehtov. Vilarju je ob taknem prizoru vselej trepetalo srce. Pri zaprtem oknu ni skoraj ničesar slišal; za-maknil se je v apatične obraze obtožencev, ki so ravnodušno poslušali majorja, kakor da stoji v cerkvi pred propovednikom, čigar na-števavanje grehov jim le malo gre do duše. Li-sinski je jetnikom iz listine nekaj čital, po-tem jim je nekaj govoril, izpraševal je priče.

Ko je končal, so si začeli možje v sodnem zboru nekaj našepetavati, potem so potegni-li sablje v znak, da so složni v svoji sodbi.

Avditor se je zopet obrnil k obtožencem in jim obdajal sodbo. Tedaj se jih je polastil nemir, njih verige so zarožljale.

(Dalje prih.)

Širom Jugoslavije

Padel je.
Hlapec Martin Furer, ki služi na kmetiji v Pletorjih, je šel po noči spat na skedenj. V temi mu je zmanjkalo tal in je padel 4 metre globoko in nezavesten obležal z razbito lobanjo.

Povožena.
Neznani biciklist je v Gore-nji vasi podrl s kolesom in po-vozil 18letno Angelo Štember-gerjevo, ki služi pri ravnatelju grosupeljske tvornice. Dekle se zdravi v bolnišnici, bicikli-

sta pa lovijo orožniki.

Padel s strehe.
V Gornjem gradu je poprav-ljal delavec Franc Vozlič, star 28 let, streho neke hiše. Pri delu je bil toliko nepreviden, da je padel na tla in si zlomil levo roko.

Nesreča
Pri nakladanju brzojavnih drog se je ponesrečil 35 let-ni Štefan Fuchs, iz Ragoze, ki je uslužben pri tovarni lesa v Ročah. Drog mu je padel na roko in mu jo zmečkal. Prepe-ljali so ga v mariborsko bol-nico.

za vaš stari likalnik
ako kupite

Sunbeam

AVTOMATIČNI
ELEKTRIČNI LIKALNIK

Ta novi 6-funtni Master Automatic Sunbeam se ogreva po najnovejši me-todi; ročaj, ki se ohlaja z zrakom, in avtomatična kontrola. Nikoli ne postane preveč hladen — nikoli preveč vroč — avtomatično vzdržuje enakomerno toploto. S prstom se ga kontrolira. Opremljen s podstavkom, vrvo in za-maškom, samo \$7.95.

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

Downtown—72 West Adams Street—132 South Dearborn Street
All Phones: RANDolph 1200 — Local 1227

Zaprto ob sobotah ob 1. pop. tekmo julija in avgusta
V SOSEŠČINI SO VSE EDISON ELEKTRIČNE PRODA-
JALNE ODPRTE OB SOBOTAH DO 9:30 ZVEČER.

Broadway—4562 Broadway Ashland—4834 So. Ashland Avenue
Logan Square—2615 Milwaukee Avenue South State—3466 South State Street
Irving Park—4323 Irving Park Boulevard Englewood—352 West 63rd Street
Madison-Crawford—3935 West Madison St.—South Chicago—2950 E. 92nd Street
Roseland—11116 South Michigan Avenue

Pri vseh nakupih na obroke se pristojejo mali prenosni stroški.

FEDERAL COUPONS GIVEN

PRIJATELJ!

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Severno in Južno Ameriko?
Zato, ker je francosko pristanišče Le Havre najbližje New Yorku in Ljubljani, ker velikanski brzoparniki "Ile de France", "Paris" itd. so v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni; zato, ker imajo tudi v III. razredu udobne kabine in ker je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito francosko vino brezplačno pri vsakem obedu.

Cie. Gle. Transatlantique

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 35

PALACZEV POGREBNIŠKI DOM

Naša postrežba je brezplačna, kar se tiče rabljenja naše mrtvašnice. — Smo na razpolago Chicagi, Ciceri, Berwyn in vsem predmestjem. — Prevažamo umrle osebe iz vseh delov mesta v našo mrtvašnico. — Cene nizke, postrežba točna. — Avtomobili na razpolago za vse slučaje.

FRANK E. PALACZ
Registrovani embalmir

1916 W. 22nd St. near Lincoln,
CHICAGO, ILL.

Tel. Canal 1267. Res. Rockwell 4882

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Duševni avtomati.

Vsakega avtomata se v kratkem naveličaš. Kak materialni avtomat se tebe ne more naveličati, ker je pač gola snov. Imamo pa tudi zavestne, človeške duševne avtomate. Tudi teh se še prej naveličaš, ker tak človeški avtomat je prava spaka, ampak taki človeški avtomati se ne naveličajo, da ti trobijo eno in isto na uho danes in jutri in naprej.

Eno in isto pri vsaki priliki, ali je to primerno ali ne, kakor bi se kak fonograf navil.

Pri Prosveti operira tak avtomat z izrazom "po volji bo-žji". Kdo je ta avtomat, ni ravnorazvidno, ko ni podpisa, ampak stvar se nahaja v uvodnem članku, in ni treba dosti ugibati. Ime pa je stranskega pomena.

"Padec Bastilije" je priljubljena snov vseh revolucionarjev. Ima zgodovinski pomen in važnost. To bi se še slišalo. Ampak avtomat mora zaropotati o "volji božji", ker je pač avtomat, in če je tudi z možgani obdarovan, je roba čisto avtomatična.

"S padcem Bastilije je treščila tudi stara tradicija, ki je bazirala na krivičnem pravcu, da vladajo kralji "po božji volji", in da lahko postopajo s svojimi podaniki kot se jim poljubi." Dalje avtomatizira: "... slavi ljudstvo zmago nad tiranstvom, ki je vladalo po 'volji božji.'" Avtomat brez možganov, prazna frazeologija in kikenko-karija.

Bogami, pripustite vendar nekaj razuma in zdrave pameti še drugim ljudem, ko mislite, da imate sami samo zdravo pamet v najemu.

O osebnem Bogu in njegovi volji niti govora ne more biti v takem zafrkavačevem smislu. Malike, bogove so si res izmislili ljudje, ampak vsaj veči-noma je tudi pri tem z idejo božje združeno pojmovanje, da je z bistvom božjim in kako njegovo veljo nerazdružli-vo, n. pr. da bi postavljali ka-kega kralja, in bi bila name-ravana tiranija tega kralja "volja božja". Celu najnižji fetišizem stoji v pojmovanju božje ideje višje od plitvega zabavljanja takih duševnih avtomatov. Divjak bo vsekako boljši človek od teh praznih zabavljačev nad "voljo božjo".

Ker se taka praznina nahaja celo v uvodnem članku, jo mora članek smatrati za sila resno.

Naj bo njemu in sličnim zabavljačem nad "voljo božjo" povedano, da je stvar precej drugačna, ko se ozremo na o-sebnega Boga, saj se na bogove sploh ni treba, ki jih ni.

Zabavljajte, kakor vam drago, in skicujte se na vašo "zdravo pamet", kolikor se vam poljubi: Bog je, in od tega Boga izhaja vsaka oblast, naj je potem ta položena v roke kakega kralja, predsednika, avtokrata, diktatorja, ako je ta prišel do oblasti zakonitim in moralnim putem. Če se je postavil sam, postavil z nasiljem, umorom, s kakimkoli nemoralnim sredstvom in potom, potem Bog to lahko pri-pusti in pripušča, ker noče u-kiniti človeške svobode, ampak za način, kako je prišel tak do oblasti, bo dajal odgo-vor. Otroško abotno in absurdno je kikenkokanje, kakor bi bil Bog v nekem dogovoru s kakim kraljem-tiranom, in bi zadovoljno kimal, če ta svoje podložne odira in muči, in bi bilo tako mučenje "volja bo-žja".

Vsaka, prav vsaka oblast je od Boga. Tu ni na mestu nobe-no plitvo zabavljanje.

Oblast kakega republikan-skega predsednika je od Boga, ko mu je bila podana posred-no po ljudski volji in zakoniti-izvolitvi, in tudi oblast seda-njih ruskih samodržcev, boljševikov in komunistov je od Boga.

Naš ameriški predsednik je prišel do oblasti brezdvom-no postavnim putem, toraj se ga ne bo vprašalo, kako je prišel do oblasti. Boljševiki so tu-di prišli do oblasti. Ampak kako?

Še bolj važna pa je druga plat pri oblasti. Kako namreč kdo to oblast rabi, se je poslu-žuje? Starši imajo oblast nad otroci, o tem ni dvoma. Kako pa starši oblast rabijo, o tem bodo pa vprašani od tistega, ki jim je oblast nad deco izročil — Boga. Ako je kralj tiran, boljševik zatiralec, oče nema-ren . . . naj le malo počaka, in ob svojem času bodo izve-deli, kakšna je bila "volja bo-žja".

Duševni avtomati, ki misli-te da imate pamet in razum v za-kupu, nikar ne mislite, da ste vsi drugi sami bebeci, ko se strinjajo z vašim duševnim avtomatom. Bebcarija je čista kje drugje.

Neki firbec se oglašva v moji sicer vrlo prazni glavi, da se jaha konjiček o "volji božji" v uvodnem članku, in je g. Mo-lek zdaj na oddihu, in ga bo morda zastopal g. Anton Gar-den, in da se vsede na istega konjička tudi g. Tone Podgori-čan v Clevelandu. Tavam v neki moreči temi glede tega konjička, in to je skoroda za-lostno, g. Anton Garden vsaj pa bo hodil v robi tega konji-ka v polni luči, in to je vrlo veselo.

Marsikdo pa jih je dobil že hudo po buči, ker je bil pre-več firbčen.

"Parce mihi pater, nolo com-ponere versus . . ." je kričal mladi Virgil, ko je padalo na zadnjo stran. Mea culpa, če bo padlo.

Bo pač le fraza.

Izletnik poroča z morja: "Delati nam ni treba, a za našo vse telesne potrebe pa imamo vsega v obilici."

Delo na sebi je breme, od-dih potreben in prijeten. Ko bi pa bilo brez dela, bi tudi oddi-ha ne bilo, in če bi kdo moral biti brez dela pri obloženih mi-ni — dela.

"Alles lässt sich leichter ertragen, nur nicht eine Reihe von schönen Tagen," je vrlo pametno zapisal pesnik Goethe in on je življenje dobro poznal in tudi umel.

Drugo je seve, če ni dela, ne jela. Malo vrst pozneje je zapisano: "... zaposlujejo se malo številno delavcev. Je veli-ko delavcev brez dela in sre-čen je tisti, kateri ga ima."

PESMI AVSTRALSKIH DO-MAČINOV

Kakor poročajo iz Adelaide v Avstraliji, so ob priliki otvo-rivne tamošnje univerze prvi-ponesli na gramofonske plošče pesmi domačinov. Da so mogli to izvršiti, je bilo potrebnih več ekspedicijskih v notranjost de-žele, ker so domačine le težko pripravili do tega, da so peli pred aparatom, ki so se ga bo-li. Pesmi, ki so jih ob tej priliki zbrali, niso važne samo za spoznavanje deželne antropo-logije, ampak so tudi dragoc-en prispevek k muzikalni zgodovini primitivnih narodov. V to zbirko niso sprejeli samo pesmi, ki jih pojejo pri prazni-kih, in bojnih pesmi, ampak tudi vse verske pesmi, ki spe-minjajo na današnji jazz.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da pred-no oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.